

Małe olimpiady przedmiotowe

Test z języka polskiego

Organizatorzy:

Wydział Edukacji
Urzędu Miasta
w Koszalinie

Centrum Edukacji
Nauczycieli
w Koszalinie

Szkoła
Podstawowa
Nr 17
w Koszalinie

Szkoła
Podstawowa
Nr 18
w Koszalinie

Drogi Uczniu,

Test składa się z 41 pytań, na ich rozwiązanie masz 80 minut.

W zadaniach 1 - 38 wybierz jedną prawidłową odpowiedź i zaznacz ją ołówkiem na karcie odpowiedzi.

Rozwiązania zadań 39 - 41 zapisz w wyznaczonym miejscu na osobnej kartce i oddaj członkom komisji.

Powodzenia!

Koszalin, kwiecień 2009

...Najbardziej się wił, kiedy miał coś w pysku. Na każde zdarzenie reagował zawsze tak samo: trzeba złapać najbliższy kapeć, poduszkę, ołówek – tak naprawdę cokolwiek – i uciekać. Jakby jakiś głosik szeptał mu: „Naprzód! Bierz to! Obśliń z góry na dół! Zwiewaj!”.

Czasem przedmioty, które chwycił, były tak małe, że dawały się całkiem schować, co wprawiało go w szczególną euforię – jakby sądził, że nikt nic nie zauważy. Ale Marley nigdy by nie został pokerzystą. Jeśli miał coś do ukrycia, nie potrafił zamaskować swojej radości. Nieustannie pełen ekspresji, w takich wypadkach eksplodował niemal maniakalną ruchliwością, jakby go łaskotał jakiś niewidzialny żartowniś. Całe jego ciało wpadało w drgawki, głowa kołysała się na boki, a pupa podskakiwała w spazmatycznym tańcu.

W jego pysku zawsze znajdowałem coś, co wygrzebał z kosza albo podniósł z podłogi, a później, gdy urósł, co udawało mu się ściągnąć ze stołu. Ręczniki papierowe, zużyte chustki do nosa, paragony ze sklepu, korki od wina, spinacze, pionki szachowe, zakrętki od butelek – ogólnie rzecz biorąc – zawartość wysypiska śmieci. Kiedy pewnego razu otworzyłem mu pysk, ujrzałem czek z moją wypłatą przylepiony do podniebienia.

Pewnego dnia Marley zaczął się gwałtownie dławić. Jenny rzuciła się do niego, jedną ręką rozwarła mu szczęki, drugą sięgnęła głęboko w gardło i wyciągnęła olbrzymi, ociekający śliną zwój celofanu. Normalka. Marley wydał z siebie ostatnie kaszlnięcie, zabębnił ogonem w ścianę i spojrzał na nią z miną, która mówiła: „Możemy to powtórzyć?”

Marley spacerował mniej więcej tak, jak spaceruje pędząca lokomotywa. Parł przed siebie, wisząc na smyczy całym ciałem, i rzeził przy tym bliski uduszenia. My ciągnęliśmy go do tyłu, on ciągnął nas do przodu, kaszląc z powodu zaciskającej się obroży. Kiedy w polu widzenia pojawił się ktoś z psem, Marley pędził do niego radośnie, a jeśli zabrakło mu smyczy, stawał na tylnych łapach, umierając z chęci zawarcia przyjaźni.

- Ten to kocha życie – skomentował jeden z psiarzy. I to była cała prawda o Marleyu.

Ustaliliśmy reguły gry i staraliśmy się je konsekwentnie egzekwować. Łóżka i meble stanowiły obszar zakazany. Takie zachowanie jak picie z sedesu, obgryzanie nóg od krzeseł należały do przestępstw karalnych, chociaż wyraźnie były warte cierpień. „Nie” stało się naszym ulubionym słowem. Uczyliśmy go prostych komend – siad, waruj, chodź, leżeć – lecz bez wielkich sukcesów. Marley był młody i nakręcony, miał zdolność koncentracji glonu i wybuchowość nitrogliceryny. Był tak pobudliwy, że dowolne zdarzenie wprawiało go w dziką ekscytację, niemal chodził po ścianach. Dopiero po latach zdaliśmy sobie sprawę, że wykazał wczesne oznaki stanu uznanego później za chorobę tłumaczącą zachowania tysięcy uczniów, którzy nie dawali się opanować i mieli mrówki w majtkach. Nasz szczeniak był podręcznikowym przypadkiem zespołu nadpobudliwości psychoruchowej.

John Grogan: Marley i ja (fragmenty)

Na pytania 1 - 17 odpowiedz na podstawie powyższego fragmentu powieści.

1. Kto opowiada powyższe wydarzenia?
 - a) Marley
 - b) Jenny
 - c) postronny obserwator
 - d) właściciel Marleya
2. Na jaki typ powieści wskazuje powyższy fragment?
 - a) przygodowa
 - b) kryminalna
 - c) fantastyczna
 - d) podróżnicza
3. Jakie emocje towarzyszą narratorowi, gdy opowiada o Marleyu?
 - a) gniew i zdziwienie
 - b) bezradność i niedowierzanie
 - c) rozgoryczenie i gniew
 - d) złość i zdziwienie
4. Dlaczego, zdaniem narratora, Marley „nigdy by nie został pokerzystą”?
 - a) Nie potrafił grać w karty.
 - b) Nie umiał ukryć emocji.
 - c) Był bardzo skryty.
 - d) Nie umiał okazywać radości.
5. Czym zakrztusił się Marley?
 - a) przezroczystą folią
 - b) przezroczystą tkaniną
 - c) zwojem papieru
 - d) ręcznikiem papierowym
6. O jakim zachowaniu Marleya świadczy mina, „... która mówiła: „Możemy to powtórzyć”?
 - a) Lubił celofan.
 - b) Uwielbiał się dusić.
 - c) Nie lubił powtarzać pewnych czynności.
 - d) Wszystko traktował jak zabawę.
7. Która odpowiedź objaśnia zdanie: *„Takie zachowanie jak picie z sedesu, obgryzanie nóg od krzeseł należały do przestępstw karalnych, chociaż wyraźnie były warte cierpień.”*?
 - a) Obgryzanie nóg od krzeseł było ulubionym zajęciem psa, ale nie wiedział, że groziła za to kara.
 - b) Za picie z sedesu groziła kara, ale Marley to robił bez względu na konsekwencje.
 - c) Marley pił wodę z sedesu, ale nie ponosił za to odpowiedzialności.
 - d) Marley nie obgryzał nóg od krzeseł, bo nie warte to było cierpień.
8. O jakich cechach Marleya świadczy określenie: *”miał zdolność koncentracji glonu i wybuchowość nitrogliceryny”*.
 - a) Bardzo się koncentrował i był wybuchowy.
 - b) Nie umiał się skupić i był bardzo impulsywny.
 - c) Umiał się skoncentrować i wybuchnąć w odpowiedniej chwili.
 - d) Był bardzo spokojny i skoncentrowany.

9. Które zdanie nie jest opinią?
- „Marley spacerował mniej więcej tak, jak spaceruje pędząca lokomotywa.”
 - „Pewnego dnia Marley zaczął się gwałtownie dusić.”
 - „Nasz szczeniak był podręcznikowym przypadkiem zespołu nadpobudliwości psychoruchowej.”
 - „Ten to kocha życie.”
10. Jaki rodzaj mowy wyodrębnia cudzysłów w wypowiedzeniu „Naprzód! Bierz to! Obślij z góry na dół! Zwiewaj!”?
- mowę zależną
 - mowę niezależną
 - mowę pozornie zależną
 - dialog
11. Jaką częścią mowy jest wyraz „spacerowanie”?
- rzeczownikiem
 - czasownikiem
 - przymiotnikiem
 - przysłówkiem
12. Jak piszemy „nie” z czasownikiem w formie osobowej?
- zawsze łącznie
 - zawsze rozdzielnie
 - czasem łącznie, czasem rozdzielnie
 - rozdzielnie, choć jest kilka wyjątków
13. Od jakiego wyrazu powstało słowo „zaciskająca się”?
- od „zaciskając”
 - od „zaciskać”
 - od „zaciskany”
 - od „zacisnąć”
14. Jaki to typ zdania „Kiedy pewnego razu otworzyłem mu pysk, ujrzałem czek z moją wypłatą przylepiony do podniebienia”?
- zdanie pojedyncze rozwinięte
 - równoważnik zdania
 - zdanie złożone
 - zdanie wielokrotnie złożone
15. *Czasem przedmioty, które chwycił, były tak małe, że dawały się całkiem schować, co wprawiało go w szczególną euforię – jakby sądził, że nikt nic nie zauważy. Co oznacza wyraz euforia w powyższym cytacie?*
- podziw
 - radość
 - naiwność
 - łatwowierność
16. Jakie środki językowe dominują we fragmencie powieści?
- porównania i przenieśnie
 - epitety i powtórzenia
 - wyliczenia i porównania
 - porównania i zdrobnienia

17. Ekspresja, ekscytacja – jak można nazwać te wyrazy?

- a) synonimy
- b) antonimy
- c) homonimy
- d) Żadna z powyższych nie jest prawidłowa.

18. Jak nazywamy zabieg, polegający na przeróbce utworu literackiego na film?

- a) adopcja
- b) adaptacja
- c) inscenizacja
- d) improwizacja

19. Który szereg zawiera wyrazy związane wyłącznie z filmem?

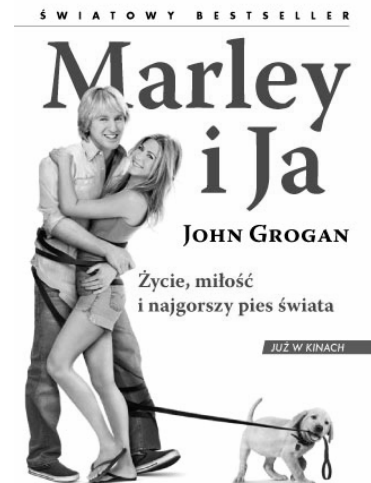
- a) recenzja, scenariusz, ekran, kostium, casting
- b) widownia, plakat, inspicjent, rekwizyt, scena
- c) premiera, inscenizacja, scenografia, kamera, dialogi
- d) scenopis, kadr, zbliżenie, ujęcie, montaż

20. Na plakacie są pokazani odtwórcy głównych ról w filmie. Można wnioskować, że to film:

- a) animowany
- b) fabularny
- c) dokumentalny
- d) autorski

21. Co oznacza słowo *bestseller*?

- a) Jest to film uznany za najlepszy.
- b) Jest to film cieszący się największą popularnością.
- c) Jest to najciekawszy film na świecie.
- d) Jest to film, który jest wyświetlany po raz pierwszy.

Labrador retriever – rasa psów, należąca do grupy psów aportujących. Nazwa rasy wzięła się od półwyspu (Labrador – Kanada) pomimo tego, iż psy te w rzeczywistości pochodzą z Nowej Funlandii, oraz angielskiego czasownika "to retrieve" – "przynosić" od zadań, jakie spełniają w myślistwie. Według liczby psów oficjalnie zarejestrowanych w organizacjach kynologicznych labrador retriever to jedna z najpopularniejszych ras w Wielkiej Brytanii, w USA i Polsce.

Umaszczenie

- czarne (dość rzadkie)
- żółte (w odcieniach od jasnokremowego do ogniste rudego)
- czekoladowe/wątrobiane (występujące najrzadziej)

Zachowanie i charakter

1. żywiołowe, lubią zabawy także z innymi psami
2. aktywne, często próbują dominować
3. lubią pływanie (posiadają błony między palcami), mogą nurkować

Użytkowanie

Pierwotnie był wykorzystywany jako pies myśliwski. Jedną z cech labradora jest umiejętność zapamiętania miejsca upadku kilku postrzelonych ptaków i następnie zaaportowanie jednego po

drugim do myśliwego. Ze względu na umiejętność współpracy z człowiekiem labradory są współcześnie wykorzystywane w różnych dziedzinach, niezwiązanych z łowiectwem, takich jak:

- psy ratownicze (gruzowe i do ratownictwa wodnego)
- przewodnicy ociemniałych
- psy rodzinne, sprawdzające się także w sportach kynologicznych
- psy wykorzystywane w terapii chorych
- psy policyjne wykorzystywane do wykrywania narkotyków.

na podstawie Wikipedii

Na pytania 22 -29 odpowiedz na podstawie powyższego tekstu.

22. Skąd pochodzi labrador retriever?

- a) z półwyspu Labrador
- b) z Nowej Funlandii
- c) z USA
- d) z Wielkiej Brytanii

23. Jaki kolor sierści labradora występuje najczęściej?

- a) czarny
- b) wątrobiany
- c) czekoladowy
- d) jasnokremowy

24. Którą informację z akapitu *Zachowanie i charakter* powyższego tekstu odzwierciedla opis zachowania Marley'a?

- a) 1 i 2
- b) 2 i 3
- c) 1 i 3
- d) 1,2,3

25. W jakiej dziedzinie początkowo wykorzystywano labradory?

- a) ratownictwie
- b) łowiectwie
- c) sportach kynologicznych
- d) służbie celnej

26. Współcześnie labradory są pomocne w różnych dziedzinach. Która umiejętność o tym zadecydowała?

- a) umiejętność pływania
- b) zapamiętywania miejsca upadku postrzelonych ptaków
- c) aportowania upolowanej zwierzyny
- d) współpracy z człowiekiem

27. Co decyduje o tym, że labrador może być wykorzystywany w ratownictwie wodnym?

- a) chęć dominacji
- b) błona między palcami
- c) umiejętność aportowania
- d) brak takiej informacji

28. Która z poniższych osób nie powinna kupować labradora?

- a) Starszy pan, który nie lubi spacerów.
- b) Strażak, który ratuje ludzi z gruzów.
- c) Niewidomy, który uczestniczy w życiu społecznym.
- d) Terapeuta osób chorych.

29. Z jakiego źródła pochodzi informacja o labradorze?

- a) z Encyklopedii zwierząt
- b) ze Słownika języka polskiego
- c) z Encyklopedii od A do Z
- d) z Internetu

Jak zwracać się do kota (fragm.)

Zamiast konkluzji – krótka nota:

Poznałeś już gatunek Kota,
Mój Czytelniku, z wielu stron
I wiesz, co mieści w sobie on,
Oraz pojmujesz bez tłumacza,
Czym Kociość jest i co oznacza.
Rzecz najważniejszą zwłaszcza wiesz:
Kot, choć – formalnie biorąc –zwierz,
To w gruncie rzeczy nasz kolega
I od nas wiele nie odbiega.
W świecie tak ludzi jak i kotów
Znajdziesz rozumnych i idiotów,
Dobrych i złych; w ujęciu szerszem
To właśnie opisałem wierszem:
Kocie Zabawy i Zadania,
Zwyczaj, miejsca Zamieszkania,
W czym kocich Imion tkwi Istota...

Ale:

JAK ZWRACAĆ SIĘ DO KOTA?

Chcesz wiedzieć? Dobrze. Pierwsza z tez
Brzmi (zapisz): KOT TO NIE JEST PIES.
Pies – cóż? Do walki uda zapał,
Szczekałby wciąż i szczęką kłapał,
Ale choć nadweręża głos tak,
W sensie duchowym jest to prostak.
(Nie liczę tutaj Pekinczyków
I innych rzadkich ekscentryków.)
Cechą psa jest to, że się skłania
Do głupawego błaznowania
I traci godność, bez żenady
Zniżając się do tej kłownady.
Jego prostoduszności skutkiem
Jest to, że dość go pod podbródkiem
Poskrobać albo klepnąć w zad –
A pies już kocha cały świat.
Nawet nie trzeba go, matola,
Klepać; dość, że się go zawoła.
Raz jeszcze więc przypomnę o tem,
Że Pies jest Psem – a KOT JEST KOTEM.

Thomas Stearns Eliot

Na pytania 30-38 odpowiedz na podstawie fragmentu wiersza.

30. Kim jest osoba mówiąca w wierszu?

- a) miłośnikiem psów
- b) miłośnikiem kotów
- c) miłośnikiem zwierząt
- d) miłośnikiem przyrody

31. Czego nie opisał podmiot liryczny?
- a) kocich zabaw
 - b) miejsc zamieszkania kotów
 - c) sposobów mówienia do kota
 - d) kocich obyczajów
32. Co podmiot liryczny sądzi o kotach?
- a) Są podobne do ludzi.
 - b) Są prostackie.
 - c) Są kolegami innych zwierząt.
 - d) Nie warto o nich pisać.
33. Co podmiot liryczny sądzi o psach?
- a) Są szczere i hałaśliwe.
 - b) Są wesołe i mądre.
 - c) Są rozumne i pełne godności.
 - d) Wszystkie odpowiedzi są poprawne.
34. Co sądzi osoba mówiąca o pekińczykach?
- a) Są oryginalne.
 - b) Są eleganckie.
 - c) Są egzotyczne.
 - d) Są opryskliwe.
35. Czym jest wyraz *kociość*?
- a) archaizmem
 - b) antonimem
 - c) homonimem
 - d) neologizmem
36. Jakie rymy występują w wierszu?
- a) wyłącznie żeńskie
 - b) wyłącznie męskie
 - c) półtorazgłoskowe i męskie
 - d) okalające i żeńskie
37. Który szereg zawiera synonimy słowa „ekscentryk”?
- a) leń, wariat
 - b) dziwak, oryginał
 - c) oryginał, kłótnik
 - d) złośnik, dziwak
38. Jaka część mowy nie występuje w zdaniu: „Cechą psa jest to, że się skłania do głupawego błaznowania.”
- a) przyimek
 - b) spójnik
 - c) przymiotnik
 - d) przysłówki

Szkoła

Życ jak z - żyć w niezgodzie, nienawiści
 jak pies – bezwzględnie oddany, przywiązany
 Wieszac na kimś psy -
 Pocałuj psa w nos -
 To się zda – to się nie przyda

Ania (wziąć) psa ze schroniska.
Szkoda, że my też nie (wziąć)
Każde zwierzę chce (wiedzie) godne życie.
Musimy (znajdziemy) dom dla wszystkich bezdomnych psów i kotów.

This image shows a full page of white paper with horizontal dotted lines, typical of primary school handwriting practice paper. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
d	a	b	b	a	d	b	b	b	b	a	d	b	c	b	c	d	b	d	b

21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38
b	b	d	a	b	d	b	a	d	b	c	a	a	a	d	c	b	d

39. Uzupełnij lub wyjaśnij związki frazeologiczne odnoszące się do zwierząt:

- bezbłędne uzupełnienie związków frazeologicznych - 2 punkty
- 1 błąd - 1 punkt
- więcej niż 1 błąd - 0 punktów

żyć jak pies z kotem - żyć w niezgodzie, nienawiści

Wierny jak pies – bezwzględnie oddany, przywiązany

Wieszać na kimś psy – obmawiać, oczerniać, szkalować kogoś

Pocałuj psa w nos – odczep się, daj mi spokój (obojętność, niechęć, zniecierpliwienie)

To się zda psu na budę – to się nie przyda

40. Zapisz bezokoliczniki w odpowiedniej formie czasu przeszłego, a czasowniki osobowe zmień na bezokoliczniki.

- bezbłędne uzupełnienie związków frazeologicznych - 2 punkty
- 1 błąd - 1 punkt
- więcej niż 1 błąd - 0 punktów

Ania (wziąć) wzięła psa ze schroniska.

Szkoda, że my też nie (wziąć) wzięliśmy .

Każde zwierzę chce (wiedzie) wieść godne życie.

Musimy (znajdziemy) znaleźć dom dla wszystkich bezdomnych psów i kotów.

41. Samodzielnie wymyśl przygodę, która przydarzyła się Marleyowi. Uwzględnij jego zachowanie i cechy charakteru. Opowiadanie zapisz w 10-12 zdaniach.

POMYSŁ

Samodzielne i oryginalny pomysł – 2 punkty

Pomysł samodzielny, ale nieoryginalny – 1 punkt

KOMPOZYCJA

Opowiadanie ma wstęp, rozwinięcie i zakończenie – 1 punkt

CECHY MARLEYA

Przynajmniej 2 cechy zachowania lub charakteru, wynikające z sytuacji lub nazwane - 2 punkty

1 cecha zachowania lub charakteru, wynikająca z sytuacji lub nazwane, - 1 punkt

JĘZYK

0-1 bł. – 2 punkty

2-3 błędy – 1 punkt

ORTOGRAFIA

0-1 bł. – 1 punkt

INTERPUNKCJA

0-3 bł. – 1 punkt